Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיעזע בלאטט ערשיינט
דריימאל וואכענטליך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג,
אונד קאסטט
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. — קר. ע. וו.
פיערטעליעהר. 2 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיר אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיערטעליעהר. 2 גולד. 75 קר. ע. וו.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדעז מאל
פראנומעריען
אונד דער פראנומעראציאנס-פרייז
בעקאנגט מיט דעם קאסאנגע דעם
ערשטען בלאטטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
וואיטצנער בולוואר נומ. 10
וואהין מאן אלע דיא פראנומעראציאנס-
אנגעלעגענהייטען צו ריכטען בעליעבן

Nr. 142, איילפטער יאהרגאנג — פעסט, מיטטוואך כה כסליו ה.ת.ר"ם. — Pest, den 10. Dezember 1879.

אים דעם אונגארישען ריישסטאגע.

אין דער זיטצונג פאם 6-טען דיעזעס יאהרס דיא פערראבלונג איבער דיא מיליטער-בעפרייאונגס-מאטסע פארטזעזעטצט. — אלס ערסטער רעדנער ערהאב זיך הערר איגנעט פילסקי. דער אנטער אנדערעם זאגטע: „געזעהרטעם הייז! דיא רעגיערונג „יעלבט דורך דיא נייאנזעהרונג מאטסע אין „גוטעם געזעפען פיר דען שטאאט מאכען יעלב „שיינט אהנע ריקזיכט איף דיא לייסטונגס-פעהיג-„קייט אינזערער בירגער אונד אהנע ריקזיכט איף „דאס מיטלען דעם מאריעס-עינגלעל אהרדע בע-„רעכנונג אנפעזעללט צו האבען. דיא רעגיערונג „שטעללט אהרדע רעכנונג איא פאלגט איף: „אים „ערסטען אהרדע „יערדען אינגעפערר 70000 פאם מי-„ליטער-דרינקסטע בעפרייטע יינע לייטע דיא מילי-„טער-מאטסע צו צאהלען האבען; נאך פערליף פאן „12 יאהרען יירדס אלזא נוכ „יינייער אלס 84000 „זאלכע פערזאנען געבען!" — אללין עס איזט ער-„יייזען, דאס 10 פערצענט דער בעפרייטען גענצלך „ערלייכס-אינפעהיג זיינ. „יעלכע אלזא איר דיא „פארגעשריעבענע מאטסע נוכ בעגאהרלען יערדען „מאגען. נוכ מעהר רעכנט איזט דיא אנגאהמע, „דאס בייגען 12 יאהרען פאן דען מיליטער-בעפרייי-„טען פערזאנען 15-פערצענט שטערקען. עס מיססען „אלזא מיט ריקזיכט איף דיא לייסטונגס-אינפעהיג-„קייט אונד איף דיא שטערקע-פעללע אינגעפערר „25 פערצענט דעזער פערזאנען אין אברעכנונג גע-„באכט יערדען. דיא רעגיערונג יירד אלזא פאן „דיעזען מאטסען-ערטרעגנישסען אים אין פערטעל „יעזעגער אינגעהמען. אלס דיא דיא בערעכנונג „מאכטע. אינדעדעם יירד בלאס אים אללגעמיינען „פאן דער אינטערשטעצונג דער יירדען אונד יא-„ען דער געפאללענען מאלהאטען געשפאכען. יא „פיעל יעראר איגע יאלבע יישיע אונד יעדעם צו-„ריקגעבלייבענע מאלהאטען-מיטר ערהאלטען יאלל — דאפאן יירד אין דיעזעס געזעטצ-עגנס-אר-פע „נכט עייזעזנט. דיא רעגיערונג יירד אלזא דיא ער-„טרעגנישסע דער אין דערע שטעהענען מאטסען „לייכט פיר אנדערע צייעקע אינגעבען מאגען. ער-„דענ דער יא יייזען אונד דער געפאללענען מאל-„האטען מיט אינגען בעשטעל-גילדען יערדען אב-„געפערטיגט יערדען; אין דאנן אלזא דיעזען געזעטצ-„עגנס-אר נוכ אנגעהמען!"

מאדען דערישי (אין מיטטלער דער אי-„סערסטע לעזקען) זאגטע: „אין מיס דיא מיליטער-„בעפרייאונגס-מאטסע אלס אינע גערעכטע בעצייכ-„נען, דיא אין לייטען יאשטיג יינגעריכט האט אי-„פרען יאללען. עס פאגט זיך דיעזע יא נוכ אב „מאן דער גענגעגרטיגען רעגיערונג, צו דער יי-„רען פערטייען האבען. דיעזעס געזעטצ בעיליל-„גען יאהל. יייר יאללען דיעס עראר אינסגאדמס-„יייזע טהען, יייל דיעזע מאטסע יייקלך אינע גע-„רעכטע איזט!"

אונטער דען אינערסטע-לעזקען עגטשטאנד „נין אין דעפפעזע לערם יייל אהר מיטגליעד דער-„עש ד יי ע ר רעגיערונג דיא אינדעבונג „דער מיליטער-מאטסען בעיליגיגט. טשאנאד ריעף: „מאן זאגט דאס אין דאשטיר דיעזע מאטסע אינ-„פרען יאללען. יא יאהל! אבער דאמאלס גאב „עס אינע זעלבסטשטענדיגע אינגאריישע ארמעע; „פיר דיא הייטיגע גענעראלע אינע בעיליגען „יייר הייטיגען הערלער. — דעזעס יאהרס דיא פע-„ראנלאסונג אינטערבראכען, אים אין דער הייטיגען „זיטצונג פאר אינדעזעטצט צו יערדען.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

(צום מאהר-פעזרזיכע אין דען רוסישען קריעגען.) דיא פעטערס-בירגער בלעטטער מעלדען, יייר דיא אינטערזיכונג „יייטגעס דער רוסישען פאלגיי אונטער שטרענגסטער „גערעכטאלטונג געפיהרט. דיא נאך דעם אינפאלגע „אבגעדענען דעפעשען אין דעזער אנגעלעגענהייט „מיססען פאר אלדעם אבגאנג פאן דער רעגי-„רונג יעלבסט געפיהלט יערדען. אין מאסקי האט „דיר יעגער יייטדם-הייזער בייא דער פאליציי „יעלבסט גנעמעלדעט, בייא יעלכעם יעגע פערזאנען, „דיא אים הייץ אייייטיגע דער באהן דיא אינטערא-„רשען ארבייטען פערבטעטען. אים דען האפפע „דעם ראזיגען אין דיא לייפט צו שפרענגען — אלדע „שפיזיגע אונד גאנצ אינגאנגע אינגאפען. — דעזער „יייטדם-הייזער נאם פאלגנדעם צו פראטאקאלל: „אלל דיא פערזאנען, דיא אין יענעם הייז גנאר-„ביישעט זיר רוסען, זיא פערגעבען אבער גראסע „גערל-סוממען. — מאן פערמוטעט, דאס דיעזעל-„בע נאך אممער אין מאסקי זיר אייפאלען, „עסטאלב אין דעזער שטאדט דיא פאליציא אינ-„ערהאלב נאך דען פערבעגען פאלגט. — מאן „איזט אם מיסטען בעשטרעבט, אייגע פערזאן צו „ערשיען. אלס דער ראזיגע אים דער קרים נאך „מאסקי ייישע דיא מיסטע דאר עמאנ יינע פע-„שיאר-באנדע אין מאסקי דאפאן פערשיענדיגע „האבען. דאס דער ראזיגע זעלבסט עסטע מיט „דעם צייטען צינע פאהרען יערדע. דיא דיעזע „אנסטע עגיים נוכ דען עסטען צו גאנזע אינגע-„שטאדט הערטע אפסרען לאססען. דיעזער מאנ „מיס דאך אינער אים דער אינגעבונג דעם ראזיגע „געזעגען זיי, יענע ער יאלבע אינגעלדיסען צו בע-„רכטען יאסטע. אים דיעזעס גרונדע יייד נאטר-„ליך איף דיא עגטדעקונג דיעזער פערזאן דאס „גראסטע געיכט געלעגט. איר דיא פאליציא אין „מאסקיא שטעדט אים פערדאכטיג אין דיעזער פע-„שיאר-נג בעטהיליגט צו זיין. דיא זיא יאנזט עס „נוכ שטללשווייגענד צינגעלאססען הערטע, דאס „מעדרעיע מעגשען אין אינגעם הייז אייייט דער „באהן אינטער-אריישגראבונגען פאנגען יערדען יאל-„לען. אהנע זיך פאם צייעקע דיעזער אריישען „פערער גנעגיע רעגנסטם צו פערשיאפפען. אינע „גראסע אנצאהל פאליציי-מענגער אים פעטערס-„בירג יאיידע דען איף בערשטם אבגעזעגדעט אים „איף נעגען דיא מאסקיער פאליציא אינטערזיכונ-„גען אינגעלשען — אינעם בעגלייטער בראטטע „יייר אים פעטערסבורג פאלגענדעס געמעלדעט: „בזיהער אינט נוך זאפעל בעשטמטט. דאס צום „בייא אינעם אינטערארישען אנגעגען פאן דעם ער-„יאלגען אינעגען בוך צו באהן צייאלט פערזאנען „פערגענדעט יאיידען. דער בייא עראר-דעטע „מעדרעדע טייזענד צייגעגלי. אינטער דעם פאבאדען „דעם גראסען ציממערס יענעס הייזעס יאיידען נאך „120 פאנד פיליער פאהרגעפונדען. איך איין רינסט-„לוך נעגעבענעטעס בוך יאיידע אין דעם אינטער-„אידישען גאנג אייגעפונדען. דאס בוך שטעללט „דען רוסישען ראזיגע אלעקסאנדער אים מאדעס-„ציטשאנדע דאר, יערדענד אים זיינע ליבע הערים „גייאלטיג פלאמען צום הוממעל עמפאיסלאגען. „דער יינטער-פאלאסט דעם ראזיגע יייד מיט אינ-„גייאהנלייכער שטרענגע בעיאכט. מאן פערטעט, „דאס דיא פערשיייאיר, פאן אייגענער אייגעס פער-„שטעהען הייזע אים, איינען אינטערארישען גאנג „בין צום ראזיגען פאלאסט גראבען יערדען, „אים דעזען אין דיא לופט צו שפרענגען. דעזע „פיכט איזט אבער אים יא גראסער, אלס פאר יינ-„גען טאגען אין נעגסטער נעהע דעם ראזיגען „יינטער-פאלאסטעס מעדרעדע פיר דינאמיט אינ-„טער דער ערדע עגטדעקט יאיידען. (אין „פיר" בעטראגט 40 פונד; דינאמיט איזט בעגאנגטליך „דער יייראמסטע שפרענגס-שטאף.) דער ראזיגע „יאיידע אם 5. אינ. 6 דעזעס פאן דעפטעגס פיע-„בער ערגיפפען. ער איזט אינגעאהנלך נעגייא. „ער שפערט אינגעהענדע דיא טהיר זיינעס „שלאפ-ציממערס אב. דא ער מעהר נעגמאנדעס „טייט, איבערדיעס מיססען אין דעמזעלבען ציממער „פיער יעכטער דיא נאכט צוברינגען. — דיא נגמעהר „פעסטגעשטעללטע יאיידע, דיעלבע זיך איין מטגליעד „דער מאסקיער פערשיאיר-באנדע, דיא פאללע „מאנע אין דיא אלע אינגעלעגען „אלע אינגעלעגען „טען, דיא איף דיא דייזע דעם ראזיגען בעצוג „האטטען. עפפיר אינ דעזעלבען יאלייר יינען „פיריגען מיטטיל-לטע. דאס דעזער פערבעכער „מעדרעדע מאנע דערזיך אין דער נעהע דעם ראזי-„זעס פערייייגען האנגטע, אינע אללערינגס דאסס „עגטדעקט צו יערדען. איזט אללערינגס דאסס „אייפאללענד. אללין עגען דעזער אמשטאנד האט „דען ראזיגע טיעף ערשטטערט. ער האט צו אי-„פעללענד מאגליך: עגטדעקט זיך נעטדעקט דיא פער-„שיאיר יא נעשיקט. דאס אידע עגטדעקונג יייר-„לוך נוכ יעגלבאר איזט — אידע בעזיטצע זעלבסט „דייזע דיס-פאליציא נוכ מעהר יעגע טייג עס „שטאאטס-אבערהייפט. אים אלס דערער שטיין „געלטען צו האנגען. אינטער זאללען אמשטענדען „איזט עס יייללך דיין אינגעהר. יעגען דער ראזיגע „צו נעמאכטעס איף ערדען אין יייהקליכעס פער-„טייען האבען מאגן!

(יידישע צום מאגאר-בע.) אים בעזיאן (רוסלאנד) יייד נעמעלדעט: „קרים האט דער יא נאכריכט פערבייטעט יאיידע „פאן דעם מאדר-פערזיכע נעגען דען ראזיגע. אלס „דער פאליטאנד דער דעזיגען דעגי-נעגרעל אינע „נעגגראל-פערזאמלונג אינבעריעף אונד פאהגענדע „בעשלאסס פאסטע: 1) דער ערסטען דעגעגעגטער. „אים דען טאג דער גלילכען ערגעטטונג זיינעס „מאגעסטעס, פיר אללע ייטען אלס פעסט- אונד „פייייגנ-טאג צו פייערן. 2) אין דער סנאמאנע „אין דעגקמאל אים שטיין צו ערריכטען צוי פיי-„רונגען ראגגעגרונ, אן דיא גלילכע ערגעטטונ „דעם ראזיגען. — צוי דעקונג דער פאסטען דעזעס „דעגמאלעס יאיידען נאך אין דעזעער נעגגראל-„פערזאמלונג 20,000 רובעל נעגעבענעס. — זא יייט „דיא מעלדונג אינעם רוסישען בראטטעס. יייר מיס-„טען ערגאר הייגע אינעגע בעטעקקונגען מאכען. ערס-

יייר מיססען צום שלוסע נוך הערפאדרעבען, „דאס דער יאדל פאן אינער „מיליטער-בעפרייי-„אונגס-מאטסע „געשפראכען יייד. עס איזט הערזיג-„טער נוכ אינע מאטסע צו פערשטעהען, אים יעל-„בע מאן זיך יייר דערלך פאן דער מיליטער-פפליכט „בעפרייען לאנגטע. איף גנעזעטצליכעס יינע איזט „יעמעט אן זא עטוואס נוכ צו הענקען. עס דאנ-„דעלט זיך אללא נור, יא יייר בערייטס אבען אים-„אינאנדער גנעזעטצט. אים אינע מאטסע, יעלכע „יינע צו עגטרטטען דאבען יערדען, דיא אים אנ-„טייליגייט אדער אנדערען גנעזעטצליכען אינזא-„כען פאם מיליטער-דינגסטע בעפרייט יאיידען.

אים דעם אונגארישען ריישסטאגע.

אין דער זיטצונג פאם 6-טען דיעזעס יאהרס דיא פערראבלונג איבער דיא מיליטער-בעפרייאונגס-מאטסע פארטזעזעטצט. — אלס ערסטער רעדנער ערהאב זיך הערר איגנעט פילסקי. דער אנטער אנדערעם זאגטע: „געזעהרטעם הייז! דיא רעגיערונג „יעלבט דורך דיא נייאנזעהרונג מאטסע אין „גוטעם געזעפען פיר דען שטאאט מאכען יעלב „שיינט אהנע ריקזיכט איף דיא לייסטונגס-פעהיג-„קייט אינזערער בירגער אונד אהנע ריקזיכט איף „דאס מיטלען דעם מאריעס-עינגלעל אהרדע בע-„רעכנונג אנפעזעללט צו האבען. דיא רעגיערונג „שטעללט אהרדע רעכנונג איא פאלגט איף: „אים „ערסטען אהרדע יערדען אינגעפערר 70000 פאם מי-„ליטער-דרינקסטע בעפרייטע יינע לייטע דיא מילי-„טער-מאטסע צו צאהלען האבען; נאך פערליף פאן „12 יאהרען יירדס אלזא נוכ יינייער אלס 84000 „זאלכע פערזאנען געבען!" — אללין עס איזט ער-„יייזען, דאס 10 פערצענט דער בעפרייטען גענצלך „ערלייכס-אינפעהיג זיינ. „יעלכע אלזא איר דיא „פארגעשריעבענע מאטסע נוכ בעגאהרלען יערדען „מאגען. נוכ מעהר רעכנט איזט דיא אנגאהמע, „דאס בייגען 12 יאהרען פאן דען מיליטער-בעפרייי-„טען פערזאנען 15-פערצענט שטערקען. עס מיססען „אלזא מיט ריקזיכט איף דיא לייסטונגס-אינפעהיג-„קייט אונד איף דיא שטערקע-פעללע אינגעפערר „25 פערצענט דעזער פערזאנען אין אבערכנונג גע-„באכט יערדען. דיא רעגיערונג יירד אלזא פאן „דיעזען מאטסען-ערטרעגנישסען אים אין פערטעל „יעזעגער אינגעהמען. אלס דיא דיא בערעכנונ „מאכטע. אינדעדעם יירד בלאס אים אללגעמיינען „פאן דער אינטערשטעצונ דער יירדען אונד יא-„ען דער געפאללענען מאלהאטען געשפאכען. יא „פיעל יעראר איגע יאלבע יישיע אדער יעדעם צו-„ריקגעבלייבענע מאלהאטען-מיטר ערהאלטען יאלל — דאפאן יירד אין דיעזעס געזעטצ-עגנס-אר-פע „נכט עייזעזנט. דיא רעגיערונג יירד אלזא דיא ער-„טרעגנישסע דער אין דערע שטעהענען מאטסען „לייכט פיר אנדערע צייעקע אינגעבען מאגען. ער-„דענ דער יא יייזען אונד דער געפאללענען מאל-„האטען מיט אינגען בעשטעל-גילדען יערדען אב-„געפערטיגט יערדען; אין דאנן אלזא דיעזען געזעטצ-„עגנס-אר נוכ אנגעהמען!"

מאדען דערישי (אין מיטטלער דער אי-„סערסטע לעזקען) זאגטע: „אין מיס דיא מיליטער-„בעפרייאונגס-מאטסע אלס אינע גערעכטע בעצייכ-„נען, דיא אין לייטען יאשטיג יינגעריכט האט אי-„פרען יאללען. עס פאגט זיך דיעזע יא נוכ אב „מאן דער גענגעגרטיגען רעגיערונג, צו דער יי-„רען פערטייען האבען. דיעזעס געזעטצ בעיליל-„גען יאהל. יייר יאללען דיעס עראר אינסגאדמס-„יייזע טהען, יייל דיעזע מאטסע יייקלך אינע גע-„רעכטע איזט!"

אונטער דען אינערסטע-לעזקען עגטשטאנד „נין אין דעפפעזע לערם יייל אהר מיטגליעד דער-„עש ד יי ע ר רעגיערונג דיא אינדעבונג „דער מיליטער-מאטסען בעיליגיגט. טשאנאד ריעף: „מאן זאגט דאס אין דאשטיר דיעזע מאטסע אינ-„פרען יאללען. יא יאהל! אבער דאמאלס גאב „עס אינע זעלבסטשטענדיגע אינגאריישע ארמעע; „פיר דיא הייטיגע גענעראלע אינע בעיליגען „יייר הייטיגען הערלער. — דעזעס יאהרס דיא פע-„ראנלאסונג אינטערבראכען, אים אין דער הייטיגען „זיטצונג פאר אינדעזעטצט צו יערדען.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

(צום מאהר-פעזרזיכע אין דען רוסישען קריעגען.) דיא פעטערס-בירגער בלעטטער מעלדען, יייר דיא אינטערזיכונ-„יייטגעס דער רוסישען פאליציי אונטער שטרענגסטער „גערעכטאלטונג געפיהרט. דיא נאך דעם אינפאלגע „אבגעדענען דעפעשען אין דעזעער אנגעלעגענהייט „מיססען פאר אלדעם אבגאנג פאן דער רעגי-„רונג יעלבסט געפיהלט יערדען. אין מאסקי האט „דיר יעגער יייטדם-הייזער בייא דער פאליציא „יעלבסט גנעמעלדעט, בייא יעלכעם יעגע פערזאנען, „דיא אים הייץ אייייטיגע דער באהן דיא אינטערא-„רשען ארבייטען פערבטעטען. אים דען האפפע „דעם ראזיגען אין דיא לופט צו שפרענגען — אלדע „שפיזיגע אונד גאנגאנגע אינגאפען. — דעזער „יייטדם-הייזער נאם פאלגנדעם צו פראטאקאלל: „אלל דיא פערזאנען, דיא אין יענעם הייז נגאר-„ביישעט זיר רוסען, זיא פערגעבען אבער גראסע „גערל-סוממען. — מאן פערמוטעט, דאס דעזעל-„בע נאך אممער אין מאסקי זיר איפאלען, „עסטאלב אין דעזער שטאדט דיא פאליציא אינ-„ערהאלב נאך דען פערבעגען פאלגט. — מאן „איזט אם מיסטען בעשטרעבט, אייגע פערזאן צו „ערשיען. אלס דער ראזיגע אים דער קרים נאך „מאסקי ייישע דיא מיסטע דאר עמאנ יינע פע-„שיאר-באנדע אין מאסקי דאפאן פערשיענדיגע „האבען. דאס דער ראזיגע זעלבסט עסטע מיט „דעם צייטען צינע פאהרען יערדע. דיא דיעזע „אנסטע עגיים נוכ דען עסטען צו גאנזע אינגע-„שטאדט הערטע אפסרען לאססען. דיעזער מאנ „מיס דאך אינער אים דער אינגעבונג דעם ראזיגען „געזעגען זיי, יענע ער יאלבע אינגעלדיסען צו בע-„רכטען יאסטע. אים דיעזעס גרונדע יייד נאטר-„ליך איף דיא עגטדעקונג דיעזער פערזאן דאס „גראסטע געיכט געלעגט. איר דיא פאליציא אין „מאסקיא שטעדט אים פערדאכטיג אין דיעזער פע-„שיאר-נג בעטהיליגט צו זיין. דיא זיא יאנזט עס „נוכ שטללשווייגענד צינגעלאססען הערטע, דאס „מעדרעיע מעגשען אין אינגעם הייז אייייט דער „באהן אינטער-אריישגראבונגען פאנגען יערדען יאל-„לען. אהנע זיך פאם צייעקע דיעזער אריישען „פערער גנעגיע רעגנסטם צו פערשיאפפען. אינע „גראסע אנצאהל פאליציי-מענגער אים פעטערס-„בירג יאיידע דען איף בערשטם אבגעזעגדעט אים „איף נעגען דיא מאסקיער פאליציא אינטערזיכונ-„גען אינגעלשען — אינעם בעגלייטער בראטטע „יייר אים פעטערסבורג פאלגענדעס געמעלדעט: „בזיהער אינט נוך זאפעל בעשטמטט. דאס צום „בייא אינעם אינטערארישען אנגעגען פאן דעם ער-„יאלגען אינעגען בוך צו באהן צייאלט פערזאנען „פערגענדעט יאיידען. דער בייא ערפאדרעטע

Digitized by Google

ווירד'ס דיא רעגיערונג זאָ ווייט ברינגען, דאס ווי־נעגאַטיוס זיין ווערדען, אונס איך דען ביסען בראָד פאַם מונדע אבצושפּאַרען! — אלעקסאנדער הענערש, דער רעפערענט דער פינאנץ־קאָמיסיאָן, דער איממער ביא דער רעגיערונג האלט, מאכטע ערדאָן אין איינער לענגערן רעדע שטייטיג, דאס דורך דיא ערהאהונג דער צאלל־געבירהרען דאס פעטראָלעאָם פיר דיא אימען ליטע נאר צו טהייער זיין ווערדע. ער זאגטע אונטער אנדערם: „מאן פירכטעט, דאס דיא אימען ליטע דיא נאכט־אר־בייט אבערהייפּט אינשטעללען ווערדען, דא דיזעו נכט מעהר ווערטה זיין ווערד, אלס דאס דיא־בערבריכטע פעטראָלעאָם. דאס פינדע איך אלס איבערטריעבען, זעלבסט, ווענן איין פיערטעל־קילאָ־גראם פעטראָלעאָם אן איינעם אבענד פערברייכט ווירד. ווירדע דיא פערטהייערונג ערסט 2 קרייצער איסמאכען, נון, דיזעו קלייניגקייט ווירדע נאך דיא אר־בייטער נכט פערנאלאססען, איהרע נאכט־אר־בייט איינצושטעללען. דאביא דארף נכט פער־נעססען ווערדען, דאס מאן זעלטען אן איינעם אבענדע איין פיערטעל־קילאָגראם פעטראָלעאָם פערבריכט. דאס גאנצע דורפּטע זיך אלזו אם איינע פערטהייערונג פאַן בלאָס 1 קרייצער האנ־דעלן. דעפיר זאָللטע מאן דאך קיינען זאלד גע־וואלטיגען לערם שלאגען" — אין דער נעסטרינגען זטיצונג דעם אינגאריישען רייכסטאגעס וואָרדע דאס פעטראָלעאָם־בעשטייערונגס־גזעזטען אנגענאממען. דורך דיזעם גזעזטען ווירד דאס פעטראָלעאָם אם 8 קרייצער פער קילאָ פערטהייערט. עס קאם איך דער צו לאגען אונד נאָכאמאל ערזע, בין ענדליך 142 דעפּוטירטע פיר אונד ניר 116 שטימען דיזעם גע־זעטזן שטיממטען. — זאמט איזט דיזעם פעטראָ־לעאָם־בעשטייערונגס־גזעזטען מיט איינער מאָא־ריטעט פאַן 26 שטיממען אנגענאממען ווארדען.

* (נאך איממער דיא אר מעע־אנגעלעגענהייט אים עסטערר־ייכישען רייכסראטהע) אין דער זיטצונג פאַם 3־טען דיזעם דיעלט דער לאנדעס־פערטהיידיגונגס־מיניסטער אלס אייגע לעגיטיר־דעקע, אם פיר דיא אינפערענדעטע אנגאלעגע בייהעריגען איממער־גזעזטעעם אייך ווייטערע ערזע אין ווערקען. דערזעלבע זאגטע אונטער אנ־דעם: „מיינע הערען! ווייר שפּרעכען איממער פאַן אינזערער שלעכטען פינאנצעללען לאגע. ווייר דיר־פען אבער איינעם נכט פערגעססען! ווענן עס זיך דארום הארדעלן ווירדע, אונס איינען „לוקסוס" צו גאנגען, דא מיסטען ווייר ווירקליך זאגען: ביא אונ־זערער גגענווערטיגען טרייגען לאגע איזט דער לוקסוס נכט אם פלאטצע. אללדינג עס הארדעלט זיך דא אונס דען „פאָרטבעשטאנד דער מאָנארכיע"! דורפען ווייר דא זאגען: „אינזערע פינאנציעללע לאגע פערלייבט עס אונס נכט. פיר דען פאָרטבע־שטאנד דער מאָנארכיע צו זאָרגען!" — גערייס נכט! נון בילדעט אבער דיא איממע דיא אינטעגליכע גרונדלאגע פיר דען זיכערען פאָרטבעשטאנד דער עסטערר־ייכ־אונגאַרישען מאָנארכיע: דיא גראָאטען געלעהרטען זאגען דארום: „אם דיא ארמעע בע־טרעפפט, זאָ דארף קיין שטאאט ביא ערהאלטונג דערזעלבען זיינע אינגעע פינאנצעללע לאגע בע־רוקזיכטיגען. עס מיססען פיעלמעהר דיא אנדערען שטאאטען אונס אינע געפאאסט ווערדען. האבען דיזעע גראָאָע אימممען, דאנן דארף אייך דער אר־מע שטאאט זיינע ארמעע־אם רוקזיכט אייף זיינע טרוירינע פינאנציעללע לאגע" נכט פערגעדען, דא ער זאגטע געפאהר לייפּט, פאַן זיינען נאכבאר־שטאאטען־פערשלאגען צו ווערדען, אינד דאנן זינד דיא אפּפּאָרט. ווילכע אין עסטערר־ייכ־אונגארן אין דיזעזר בעצעהונג געפאהרדעט ווערדען, נאר נכט זאָ גראָאָ. אין פינאנכרייך אונד דייטשלאנד נכט עס מעהר רעקרוטען אונד אזזט אייך דיא מיליטער־דיענסט־צייט אינע לענגערע אלס בייא אונס! מאן האט געיינשט, דאס ווענסטענס דיא פיזעזענג־צייט — אדער אבער יינע צייט, „ווערנדע דערען דיא פאָللאטען אינטער דער פאהנע שטעהען מיס־סען, פערטזנדעט ווערדע! — אבער מאן בריכט יא דיא צייט, אם דיא פאָللאטען אבזערוכטען. ווענן דיא פאָللאטען נכט נוט אינגעאָבט זינד אונד דיא ארמעע אין פאָللינג דעסען אין אינעם דאמפּפּפּ אינע ווערדראגע ערליידעט — ווער וואגט דעפיר דיא פערפאָרטרלכטייט צו אבזערגעהמען? אייך דאס „אللטע מאן האבען. דאסס דאס מיליטער־גזעזטען אימممער נור פיר אין אחר פערלענגערט ווערדע! דאס גדעט דאך נכט! דא מיס יא דיא ארמעע צו זיך זעלבסט דאס פערטרייען פערלייען, ווענן דיא נכט ווייס. אבזזיא אים געבסטען אחר ווענסטענס נאך זאָ שטארק זיין ווערדע אלס דיי־טען! בייא אונס פאָרדערט דאס פאָللאטענען אין בעגיג אייף דיא גזעשאللטונג דער ארמעע נאר צו פיעלע רעכטע. אין דייטשלאנד אונד פראנקרייך האט דאס פאָللאטענען נכט אינזמאל דאס רעכט דער רעקרוטען־בעווילליגונג, דא דיא רעגיערונג דיא אבסענטיריגונג אייך אחנע בעווילליגונג דעם פאָللאָ־מענטס פאָרנוממט. אך דיפּ דארף אונס: שייטע־בען ווייר אונס נכט זעלבסט! זיינען ווייר לעבער שטאאט פיר ווענטע אונד פיר אللדע ציוויליזאציאָן! — (בייפאָللאונד אונד הענדעللאטטיגען.) — — אין דער גזעסטרינגען זטיצונג דעם עסטערר־ייכישען רייכס־ראטהס קאם עס אזבער דיזעם ארמעע־גזעזטען צור אבשטיממונג, אבזיא דאס ארמעע־גזעזטען, ווייא עס דיא רעגיערונג פאָللענטע. מיט 178 גזעגען 152 שטיממען אנגענאמممען ווארדע. ווייר האבען עס שאָן פאָראָס גגראָאָסט, דאס נאר פיעלען ווערדען דאס ארמעע־גזעזטען דער רעגיערונג דאך בלייבען זאָלד ווייד! —

* (דייגע טייבהייט מעהר!) אין אינזערער דייפּשטשאָדט בעפינדעט זיך גגענגע־ווערטיג אין אינשיגער אינם פאָראיס. דער אינע זעהר נטצלכע ערפינדונג געמאכט זאָאט. ער ער־פאָאנד נעמליך אין קלייגעס „אינשטרומענט", וועל־כעס יעדע טויבהייט עס שיינדען ברינגט. דאס „אינשטרומענט" ווירד אונס אהר הייגגעפּפּגט. דאס עס פאָן אינסען נאר נכט צו בעמערקען איזט. אין אייך שטאָאָ־טייבער, דער אין זאָלכעס „אינשטרו־מענט" אם אהרע האָאָט, האָרט ווערבען דאס לייזעסטע גגשפּרעך. דייזער אינשטענער האט צייגנים־סע פאָן דען גראָאסטען פּאָראנאָישען אהר־אָרצטען אבער דיא צוגעמעסגקייט ווייגער ערפינדונג. — אין דער פאָרזיגר ווערלט־אייסשטעللונג ווארדע דער ערפינדער דיזעעס אינשטרומענטעס מיט אייגער „דלבערגען שטאָאللע" אם מגעגגערבונגע. דייזעللבע ווירד דער בין צום 11־טען דיזעעס פערשיילען. אין זאָלכעס קונסט־אינשטרומענט קאָסטעט 25 גולדען, ווענען אייך גגעסטט גגעבריכס־אייייגנג פּאָראנאָ־ערדע צוגעשיקט ווירד. דער דען אבגעגען בעטראָ־אן דען ערפינדער אינזוגעדעט. ווייגע אדרעססע לי־טעט: „הערען פאָللערי, אינשענער אים פאָרייז, אין פעסט, גראנד־האָטעל־הינגאָריא." —

טעלעגראפישע דעפעשע.

פעטערסבורג 1־טען דעצעמבער. דער קאָיזער איזט הייטע אים 3 אוהר מאָרגענס וואָהל־בעפאָللטען דער אינגעטראָפּפען אונד וואָרדע פאָם פאָللקע בעגרייסט אונד צו זייגער דעטטינג בע־גלייקנישט. דער קאָיזער פיר אים אָפּפּענען שרייט־טען אין זייגען „ינגעגר־פאָللאָסס. וואָאָרט נאר זייגער אנקנפּפּ גגגע דער קאָיזער אין דיא קוטשע, וואָ ער אין דאנק־גגבעט פיר זייגע דעטטינג פערדייגט שטעט, דיא שטאָאט איזט הייטע מיט פאָאנען גגע־שמיקט, אللס צייגען דער פייערדע פיר דיא דעטטינג דעם קאָיזערס. (דאס פאָللק מיס נאטיוللך דיזעע פייערדע צייגען.)

נעשעפטסבעריכט

פעסטער שלאכטפיעה־מאָרקט. בייא דעם אם 4־טען ד. מ. דער אין פעסט אבגעהאלטענען וואָכענ־מאָרקט וואָרדען 1119 שווין גגאָס־ אונד 696 קלייגגפיעה־צו מאָרקט גגעבראכט. דעפאָן וואָרדען פערקייפט: 45 שווין שטייערע, פער שווין פאָן 90 — 186 פיירדען — 717 אכסען דאס שאאר פאָן 200 — 350 גולד. 607 קוהע, דאס שאאר פאָן 180—275 גולד. 134 מעלק־קוהע דאס שווין פאָן 80 — 211 גולד. 125 שווין בייפּפּעל, דאס שאאר צו 150—235 גולד. 178 שווין קעלבער, דאס שווין פאָן 17 —42 גולד. — 485 שווין שאפּפּ דאס שאאר 7 — 12 גולד. פייעע פער 100 קילאָ: אכסען־פלייש 50 — 58 גולד. קוה־פלייש 47—50 גולד., קאלב־פלייש 70 — 90 גולד. — בייפּפּעל־פלייש 44—46 גולד.

לאטעריע־ציעהונג פאָם 3־טען דעצעמבער 1879.

דער מאָנגנשטאָדט:	49	84	8	32	58
לעמבערג:	81	38	31	89	80
פראָג:	64	76	52	7	21

פערגאנגענע פאָם 3־טען דעצעמבער 1879.

דער מאָנגנשטאָדט: 49 84 8 32 58
לעמבערג: 81 38 31 89 80
פראָג: 64 76 52 7 21

פערגאנגענע ווייטערע ווייזונגען: מאיר בייי ווייען.

פּרוכט- אונד מעהל-פּרייז-טאבעللע.

פּרייס־טע		ווייאלשעס פר־הקטאָליטער	פער 100 קילאָגראָאם
קאָרן		72	9.75 — 9.90
נעגעסע פאָלע		62	8.60 — 10.50
נעגעסע פיעסעע		62	7.20 — 7.60
האָאפער		41	7.20 — 7.45
קוקורוץ אנאנאסער		—	7.65 — 7.70
אנדערע		73	6.50 — 6.60
הייזע		—	7.75 — 8.—
ווייצען	פער אקאָאבער		
	פרייזאָאר		— —
			— —
			14.70
			8.82
			— —
			7.80
			— —
			— —
			— —

דען ריכטערלעכסטע, יעלכע איך האדערע שטיערן ערטראגען קאנן: יאר ואללטען ווי אלוא עבען ביא דער ערריכטונג. דעם געמיינזאמען מילטער-אינטערשטיצונגס-פאנדעס דיזען גרינדזאטן פאל-לען לאססען אונד אנשטאטט 32, גינמעהר 43 פערצענט ביטראגען! — אבער טראטץ דעם גראסערן ריכטהומס אין עסטערריך בירדעט דיא דארטיגע רעגיערונג דער בעפאלקערונג ניכט זאָ פיעל איך, אלס דיא אינגאריש רעגיערונג דער אימערען בעפאלקערונג אינזערעם לאנדעס! דיא עסטערריכישע רעגיערונג בעשטיממט געמעלך דיא מילטער-בעפייאנגס-טאקסע ווי פאלגט: דער אימסטע צאהלט 1, דער ריכטסטע הינגעגען 80 גולדען ערד-לך אן מילטער-בעפייאנגס-טאקסען. ליט דעם פאר-לעגענדען געזעטצע-ענטוואורפעס זאלל אבער אין אינגארן דער אימסטע 3, דער ריכטסטע הינגע-גען 100 גולדען ערלייך אן מילטער-בעפייאנגס-טאקסען בעצאהלען! — איך קאנן דיזען געזעטצ-ענטוואורף ניכט אנגעהמען!"

דאנאל איראני ואנטע: "געגערטעס הייז! איך איך בין פיר דיא בעשטיממונג איגער מילטער-בעפייאנגס-טאקסע. דאס איזט ניר רעכט אונד בילליג. ווענן דער איגע זיין לעבען פיר דאס פאט-טערלאנד אפפערט. דארף יא דער אנדערע איגע גולדען אפפערן, אם דיא איגען סאלדאטען אונד אנדערע הונטערבליבענען צו איגעטרעטטען. — אללין איך קאנן טראטצדעם דיזען געזעטצ-ענטוואורף מיט עסטערריך איגער איגער פיר-קנאפפ ווייזט. צייטען ווילל איך, דאס ווענן טהיל דעם איגקאממענס דיזער גיען טאקסע, דער ניכט אין דען געמיינזאמען מילטער-אינטערשטיט-צונגס-פאנד פליעסט. ניכט דער שטאאטס-קאססא צו גוט קאממט, זאנדערן איטשליעסלך צו אינגא-ריש מילטער-צוועקען פערווענדעט ווערדע! דיזטעגס וויישע איך, דאס יענע בעשטיממונג אם געזעטצ-ענטוואורף אנגעלעגענהייט ווערדע, וואנאך זאלכע, דיא דיא פארגעשריעבענע טאקסע ניכט לייסטען זאללטען, איגער געפעגנגס-שטראפע אנשטעללענען. דאס נעהט ניכט, ווענן איגער ניכטס האט זא קאנן מאן איהן הייפיר דאך ניכט איגי-שפערען. פאן דיזער שטראפע ווירד דאך דער מילטער-אינטערשטיצונגס-פאנד ניכט ריכטיגער ווערדען. — דיזער געזעטצ-ענטוואורף קאנן אלוא ניכט אנגענאממען ווערדען!"

מיגסעל-פרעזידענט טסאָ: "געגערטעס הייז! איך מיס דען געגערטען פאר-רעדנערן איגע

נזהלוסטען איך פיעל מאיס נעגענדעל, וועלכעס זיך נור איך מאיך אונד שקנאדאל פערלענט."

הערן דיזאל אינטערעסטיגע אבער ניכט מעהר דיזע ווהלוסטען-שילדערונג, דא ער יא דיזיר ווענן לעב-נען אינגענאהלט אין זוסלאנד נעגענער קאנגען. ער ואנטע דאס דעם יענגען מאנגע נעראדע הערנס, צו וועלכעם צוזעקע ער נאך נעמיאר ווייס, אונדעם ער דיזע איגע פע-שוואגיגע שווענטער, נאמענס לאיזע דזיאל ווגע.

אין דער דונקעלהייט דער דיאשקע קאנגען יא ניכט בעמערקען, דאס דער יענגע מאנ ביא דיזען יאהרען דעם הערן דזיאל איגע שאנע נעזונגען-פארבע ערגיגע, ער יאר איבעראשט. — אונד ערסט נאך איגיגען מיגשע שפלשווענגס פאנגט דער יענגע מאנ, יא אלס יאהל דיזע לאיזע דזיאל ווגע? —

„יא ווייד יעשעס אים, 29 יאהרע ווען! (יאנגט דער דזיאל) קענגען יא פעללינס איגע פאנצאנען מיט דיזע-ם נאנגען אונד אין דיזעם אלטער?"

„איך קאנגט איגיגס איגע פאנצאנען דיזעם נאנ-מענס (יאנגט דער יענגע מאנ) — אבער לאססען יא מיר איגיגע בערענג-צייט — בעזונגען יא מיר מאיגיגע אין מיגער יאהרגיגע, הויר איבעריגגעבע איך איהגען מיגע יאהר-גיגגס-גיגמעער." —

הערר דזיאל יאיגרע אבער אגגעזולרע אונד דאנגט אין דען יענגען מאנ, איהם עפוואס מעהר צו זאגען, יא-ווגע אבער דער יענגע מאנ עריגגרעפע: „שטיגגען יא זיך ניכט אן, דא איך צוגיגסס מיגע עראגגעגגיגגס-קראפט צו הילפע נעהמען מיס, יא מיסגען זיך שאן בזו מאיגגע נעגרילדען, מאיגגע קאנגען יא קאממען — אדער האלט! —

בעמערקגגען מאכען. דער איגע פאנגט: יאריס ווייד דענן צו דעם געמיינזאמען מילטער-אינטער-שטיטצונגס-פאנדע 43 פערצענט ביטראגען זאללען, אבגלייך לייט דעם בעשטעהענדען עסטערריך-אינגא-ריש אימסגלייכס-געזעטצעס ווייד צו דען געמיינזאמען אימגאבען גור 32 פערצענט ביטראגען מיסגען?

גין, דיא אנטאָרט לייגט איך דער האנד, דאך דריפען ווייד דיא בעגריפפע גור ניכט פערווירען, דא ווייד צו דער געמיינזאמען אימגע, יא דערר פיל סאנטאנה זעלבסט זאגט, 43 פערצענט אן דעקי-רטען ביטראגען, זא מיסגען ווייד נאטירליך איך צו איגגעם פאנדע. יעלבער צו אינטערשטיצונגס דיזער געמיינזאמען אימגע בעשטיממט איזט, 43 פערצענט ביטראגען, דיא עדרע אינגארנס ערפאָר-דערט עס, דאס עס פיר זיינע פערווענדונג פאל-לאטען אונד דיא ווייטערן אונד דען דער איין דעם שלאכטפעלדע געפאללענען זעלבסט זאגטע טראַ-גע: ווייד דאנגען דיזע ניכט פאן עסטערריך אים-פאלטען לאססען, יעסטאלב ווייד דענן איך צו דיזע-ם געמיינזאמען אינטערשטיצונגס-פאנדע איגען זאללען בעטראגען לייסטען מיסגען, יעלבער דעם פערדאלגיגסס דער פאן אגגס צור געמיינזאמען אימגע געלעפערטען הערגסטען גאנגע עגגשפרי-ך זאלל! דעם איזט דער גרגד. יעסטאלב ווייד צו דיזעם געמיינזאמען מילטער-אינטערשטיצונגס-פאנדע אימגאמיסגייזע ניכט 32, זאנדערן 43 פע-ר-צענט לייסטען מיסגען: — ווענן דערר אראני עס אלס פערלאנגט בעטראכטעט, דאס איגן טהיל דער עדרערגונגסס דיזער טאקסע אין דיא שטאאטס-קאססא פליעסגען זאלל, זא ערגיגגט מיר דעם אינ-בעגריפפ. ווענן מאן דאס גלייכגעליכט צווישען שטאאטס-אינגאמען אונד שטאאטס-אינגאמען הערשטעללען וילל, דאמיט מאן ניכט איממער גיגג אנלייהען אינפגרדמיס מיס — זא זאללטע מאן דיא דענגערונג דאך ניכט בעקעמפפען, ווענן דיא ערגסט-ליך בעשטרעכט איזט, דער שטאאטס-קאססא אין גיגגס אינגראאיגמען צו פערשאפפען!"

בלאזאיס אראנ מאכט גור איגיגע בעמער-קונגען אכבער דא שרייבען בעשטיגגיגגען אונד אגגעגעבגגיגגען, יעלבע ביא דען אפפענטגגיגגען פאראממען. ער ואנטע: דיא שטאדטיכטער בעריכטערן זיך עבען ביא דען אפפענטגיגגען, ווייל דיא פיר געלד אללע אינגעגעבגגיגגען צוראפפענען. יסטיג-מיגיסטער פיליער עגגיגגערט. דאס דיא רעגיערונג עדגלכע אינגעגעבגגיגגען, זא אפפ יעלבע צור אנגיגע גלאגגונג, אין פס שטרענגסטע בעשטראפפ: מעהר קאנן דיא נאטירליך צור בעריכטונג דעם אבעלם ניכט טהון, דערר ווייד עדראאב זיך בעלא לייאטט אונד ואנטע אונטער אנדערם:

„געגערטעס הייז: איך האבע גור איגע אינ-

נזהלוסטען איך פיעל מאיס נעגענדעל, וועלכעס זיך נור איך מאיך אונד שקנאדאל פערלענט."

הערן דזיאל אינטערעסטיגע אבער ניכט מעהר דזיעע שילדערונג. דא ער יא דזיזר ווענן לעב-נען אינגענאהלט אין זוסלאנד נעגענער קאנגען, ער ואנטע דאס דעם יענגען מאנגע נעראדע הערנס, צו וועלכעם צוזעקע ער נאך נעמיאר ווייס, אונדעם ער דיזע איגע פע-שוואגיגע שווענטער, נאמענס לאיזע דזיאל ווגע.

אין דער דונקעלהייט דער דיאשקע קאנגען יא ניכט בעמערקען, דאס דער יענגע מאנ ביא דזיזען יאהרען דעם הערן דזיאל איגע שאנע נעזונגען-פארבע ערגיגע, ער יאר איבעראשט. — אונד ערסט נאך איגיגען מיגשע שפלשווענגס פאנגט דער יענגע מאנ, יא אלס יאהל דזיזע לאיזע דזיאל ווגע? —

„יא ווייד יעשעס אים, 29 יאהרע ווען! (יאנגט דער דזיאל) קענגען יא פעללינס איגע פאנצאנען מיט דזיזע-ם נאנגען אונד אין דזיזעם אלטער?"

„איך קאנגט איגיגס איגע פאנצאנען דזיזעם נאנ-מענס (יאנגט דער יענגע מאנ) — אבער לאססען יא מיר איגיגע בערענג-צייט — בעזונגען יא מיר מאיגיגע אין מיגער יאהרגיגע, הויר איבעריגגעבע איך איהגען מיגע יאהר-גיגגס-גיגמעער." —

הערר דזיאל יאיגרע אבער אגגעזולרע אונד דאנגט אין דען יענגען מאנ, איהם עפוואס מעהר צו זאגען, יא-ווגע אבער דער יענגע מאנ עריגגרעפע: „שטיגגען יא זיך ניכט אן, דא איך צוגיגסס מיגע עראגגעגגיגגס-קראפט צו הילפע נעהמען מיס, יא מיסגען זיך שאן בזו מאיגגע נעגרילדען, מאיגגע קאנגען יא קאממען — אדער האלט! —

איהגען צו זאגען, דאס יא זיך ווענן דער אויסלעפערונג דעם ווייג-מערגגס קיגע גגייסגגס-בוסגע אונד קיגע אפרייגגע צו מאכען דאבען. — עסגגען מיסגען יא עס שהון — אונד צווייגגען איהגע שאן דער דאנד דעם פאגגאגגס גלילך עגגעשגע וואָרדען." —

„איך ווייס בגייגס, דאס יא נגעגעשגע איגע (יאנגט אלעקסאנדרא). איך מיסגע איהגען ווהל נגעהאָ-בען; אבער איך יעלבסס וואללטע דאנן דאס רעשגענס-וויגג בעשיגגען לאסגען, דא מיר אן דיעגעס אגגשולדי-גען מעדגגען פיעל יעלגגען וואר." — דאבייא בליקגע אלעקסאנדרא מיט בעאנגדגגעס מיסגגיגגען אויף פרוקען.

„אלעקסאנדרא! איך ווילל איהגען אויך זאגען, דאס מיר דזיגע אגגשולד נאנגען בעקגדגגס דאס! — יא, נאנגען בעגגעגגס! איך ווייס יעלבסס ניכט, וויא עס מיר וואר, אלס איך דזיגגעס מגדגגען בגיס גגעבגגעס וואר. עס ניכט דאך נאך שפגאס אגס אגגגען דעם מגגשגען, וואס ווייר הגגגען אדער יעגלע הייסגען, אונד דאס אגגס זאגגס, דאס ניכט אללעס ניכטס איגס — וואנדגגען דאס עס דאך אגגן גגי-ווגס סגגס ע גגזגאגס ניכט, דאס ווייר ניכט גגגגגען אונד קגגגגגן, אבער דאך פרילגגן. — אלעקסאנדרא! יא דאבגגן זיך שאך מיר ניכט מעהר צו פרגכגגן. יא נאכגגן מיר אגגגסס גגגלר, אגס אגהר גגהרגגגגס צו פערשגגגגגגן, יא ניכט אלס גגהילפגגן צו פערראאדגגן אונד יא נאך אגהרער הגגגאאט ניכט אגסגגלגגגגגן; דגגר דאבגגן יא דאס גגגלר פגגגגגג

טענס. דאס דא טרייע דער רוסישן יודען צו איהרעם מאָנאַרכען ווערלך אין רוסלאנד. ווייזן זיך קונדיגט. מאן פערגעסט ניכט. דאס ביא דער דרקעגדען לאגע אינזערער גלייבענס-גענאסען אים רוסישן ריכטע אין זאלבעס. „געהיל דער טרייע" זיטענס דער יודען איינע דאָפּפּלטע אנערקענונג פערדענס. וועהרענד רוסלאנד פאָן נהילסטען אבעפיללט איזט, דא דעם דריקעס מידע אונד אבערדרוסס, דען גאנצען שטאאט איבער דען דייפען ווייפען מאכטען, צייגט זיך דא טרייע דער יודען, דא אונטער דעם אללגעמיינען דרוק אם מיסטען ליידען, אים שאנסטען גלאנצע. דאס פריצעס מעל. דעשען ווייר. דאס דער רוסישע קאיזער ענטשלאסען וואר, אם 9טען מערץ 1880 דא עמאנציפאציאן דער יודען אים גאנצען רוסישן ריכטע פייערלך צו פערקונדען, ווייר פרכטעטען. דאס אין פאָלגע דעם אינצייטשען שטאטטגעהאבטען מאָרד-פערזוכעס ווענ מאעסטע דער קאיזער. דייזען פאלאן אללען לייס. דאס עס אין מאסקוי מיט אינגעגעס מונדע פערקונדעט. דאס ער דא מאנליכסטע שטרענגע ווערד איינפהרען לאסען, אים ערגע פייע בעיעגנג הונט-אנזיהאלטען. אונטער זאלבען אומשטענדען וואר איין דא הורכפהרונג דער אין אומזוכט געשטעללטען יודען-עמאנציפאציאן. ווענ צו דאפפען, נאכדעם עדאָר דא יודען עבען אללפאלל דייזעס בעגרייפלבען פאללעס דא שאנסטען צוכען אונדערשטעהלבער טרייע גולעפערט האבען. דא ווערע עס נור אין יעהר קלייער פאלגישער צוגאָפּ פאָם קאיזער. דא יודען-עמאנציפאציאן א צו פערקונדען! דייזע מאעסטעט לאגן דא איבערצייגונג שאפפען, דאס פאָן „דייזער" טייל ניכט דעם שטאאטע אונד ניכט אדם אינגענד יעלבע געפאהר דראהט. אים גענענטהייל: דער קאיזער מיס זיך פאלגענדעס דענקען: ווענן דייזע, דא דא יודען אונטער אונגעהאנדליכעס שמאכטען, דייזעלבען דענאך דא פיעל ליעבע אונד טרייע פיר מיינע פערזאן צייגען — זא קאנן אך נייס זיין, דאס אך עבען אין דען יודען, ווענן דייזע אינמאל פייע שטאאטס-בירגער זינד, דא פעסטעסטע שטיטצע פינדע וואס אייך דער מאָנאַרכיע צו ניכט קאָמטען יודד. דאָפּפּען אלזא, דאס דער קאיזער בעטרעפפען ווענס פערפאהרענס גענען דא יודען פאָן נור אב מיט אומגעאהרענס מיטדע פערפאהרען אונד דא עמאנציפאציאן! — ווילקלר באלד צור טראט יודדען לאס-סען יודד! — דאס אזט אינעס, וואס ווייר בעמערקען אללען. אינזערע צייטע בעמערקונג בעגיעט זיך יעדאָך אזט דא אבען עריעהנטען בעגרייפלבען שלעסט דער ענגליש-פערזאמלונג דער יודענען גענעמינדע צו בערזאן. דאס דער 1-טע דעצעמבער פיר אללע צייטען אלס פייעדען- אונד פעסט-

פאָלליעטאָן.

דיא יודען אין רוסלאנד.

(40-טע פאָרטזעטצונג.)

„אלעקסאנדרא! (אנטע פיזמקין ווייטער) גלייבען דא מיר, איך האבע שאן אללעס באיע מיטגעמאכט, איך פערלייסע מיינען יידישען גלייבען, וואר דיעב, וואר שפיאן אונד פערלייסדער, וואר פאָליציא-קאָמיסער, בין אינשפעקטאר גייזאנדרען. האבע פיר בעשטעהונג אללעס שלעכט געפאהן; אבער אלל דאס אינערהייב אינען נור מיט נעלד מאכט אינעס נור אינען ווייס אונד אינע בעשיטצונג — אונד פערשאפפט קיינע אינזערע רוהע, קיין אינזערעס וואהל-בעהאגען. — אללעס אזט טוטמעל! — וואס הענגט אך אפט פיר אין שענדען רוהיגע געוויסענס גענעבען?"

אלעקסאנדרא אונד פאָנדרא זאהען אינען שווענגע אונד מיסטייזנפאָלל אן. זיא גלייבען, פר וואללע דורך דייזע פראמען וואהע עשוואס הערוסשפאָרען. דער דורכדרינגענע פיזמקין מערקט דייזעס מיסטייזן — אונד ער אנטע דאנן ווייטער: „אך יערע, זיא טייזען מיר ניכט. אך אבער וויל עס אינען בעשוואהרען, דאס אך עס ערנסט מיינע, אך האבע בערייטס מיינע פאמיליע פערזאָרגט, האבע דיא הלפטע מיינע בערייטשעפט פערמאגנס אינ-גען פערמאכט — אונד נון וויל אך דיא פערלאסען, אינס אייסלאנד אדער נאר נאך פאלאסטינא ריייזען — אונד ווייד דער יודע זיין: (ווי ווייסען ניכט, אב פיזמקין וואהע גע-האלטען, אבער דאס ווייסען ווייר, דאס הייטע אין יירושלים אין גענייסען פיזמקין עקסיסטירט, דער דיא הערעיאשע ציישונג „תבעלת" הערוסגיבט.) — אלעקסאנדרא! וואללען דיא נאך איממער נחילוסען בלייבען? וויא וויייט וואללען דיא עס דאמיט ברינגען? וואס האבען דיא פאָן דער פערניכטונג, ווענן דיא ניכט שטייהט בעסטעהט שאפפען קאנ-גען? וואס נאָטט געשאפפען האט איזט נוט, נור דיא נוט: לייסטען זונד בלייבט אונד זפהנען בלאס דאס פיזמעטע. — אלעקסאנדרא! איך ווייס, וואהרס דיא נחילוסען וואהרדען; איך קענע אידר פאמיליען-נעהמיזס, דיא האבען דען מאד אידרעס מאנגעס פערשולדעט אונד האבען ווענן גבענגוה-לעי גיבט. אדר מאן אבער אזט אם מאדע איה-דעס ערסטען מאנגעס ניכט שולד: קדרען דיא צייטען?"

עס אזט מערקווירדיג אונד אנדערבאר, דייא אפפ דיא שיקזאלע דער מענשען אין אינאנדער ריייפען, דא דאס מאן דאס צוזאמענטרעפפען דער אינגעלען ווייטיגסטע ניכט מעהר אלס צוזאלל, אנגעען אלס דאס בעגעגנטעט ווערע דער פאָרזעהונג בעטראכטען מוס. ווערענד דייזעס בעקקעהרונגס-פעריוזעס דעס הערן פיזמקין דער דייא אלעקסאנדרא ענגגאגירט — ווארדד אן דיא שרייע גע-קלאפפט אונד הערין טראט הערר אבעטס לילענטאל.

ער זאה זיך צוגיעסט אם ציממער אום, ווענט אינען יונגען מאנן — אונד דא ער אינען זאלגען ניכט ערבליקטע, ואנטע ער מיט האסליכער פערבייגונג: „ענטשולדיגען דיא, ווארום הייר ניכט אין יונגער מאנן, נאטטגס דאגעגן? דייזע נאב מיר געטטעגען יונגע קראטע אונד דייזע יונגע ווארנונגס-נומטעע, דאטטס אך אינען בעוזיגע: איך גלייבע דאך, דאס דיא חוזיי-נומטער ריכטיג אזט!"

„דיא חוזיי-נומטער אזט ריכטיג (אנטע אלעקסאנדרא), אבער דער יונגע מאנן ווייד באלד קאָמטען - אינטערדעס-סען אבער וויל אך דיא אינס געבענצטטע פרהען, דיא דיא אינמער נחילוסען קאנגען." — אלעקסאנדרא ענגגאגירט מיט אינען לילענטאל אינס געבען-צימטער, הינס אינען ווענען — אונד אנטע: „אין דער אבזוינעקהייט דעס הערן דאנעל קאנן אך אינגען הייר אין אינגען ענגיישטע אינ-קונפט ווייטילען, אונד דייזע מיינע אינסקונפט אזט אינע קוצע: דיא זונד הייר אין בעגלייטונג דעס הערן שאָיט דייזאל. אנגען דיא אזט. ער מאנע אָפּפּאָרט הערקאָמטען — אך בין דיינע שווענסטער: לויזיע דייזאל!"

לילענטאל וואר אייך דאס אינסטאָרדענטליכסטע אבערראשונג — אונד וואללטע גלייך אפאטאלען, אונס ווענס פיזמקין דיא פייערזיג קונדע פאָן דעס גלייכען אינפפנדען ווייטער שווענסטער צו אבערברינגען — אבער אלעקסאנדרא (ווילכע אינגעטלייך לויזיע דייזאל הייסס) הילט אזזן צוייק אונד אנטע: „אנגען דיא מיינס בייזדע, אך פייע מיך ווהר, אזזן ווייטרע צו ווהרען, אבער אך וויל הייר בלייבען אונד נומטער מעהר נאך מיינע הייסאטה, דיא דער אונגלייכע בעגראבען לייגט, צייקקערטיג."

לילענטאל עראינערט זיך יעטצט אן דא פראָפּעזיהונג דעס „בערטשטייער ראבבי" — אונד פראגט דייזע פייא, אב דיא ניכט אינמאל אוך פאָן אינער דע-מא אלעקסאנדרייטשע שייאס הערפע — אונד ערצעהל-טע אזזר צוגלייך דייזע גאנצע געשיכטע.

„דייזע דעמאָרא מאנטען דיא הייראאטן: — (דייזע אלעקסאנדרא מיט אינגעס בייטטעען לעבעלן) נון, דאמיט דיא ווייסטען, אך קענע דייזע דעמאָרא, אבער דייזע ווייד גיא הייראטען — דיא אזזט נחילוסטען."

„אלזא דאך!" דייזע לילענטאל, דער אבער וויי-טער פאָר אינדערראשונג קיין ווארט הערפאָרבריינגען קאנגטע

מאנ בעשטיממטע ווערד צור ערגענן ערגאנגענגונג אן דיא גלייקלבע רעטטונג דעס קאיזערס — דאס אזזט פאָללקאמטען צו בעללגנען. ווענגער ריכטיג שייגט אגס ערדאך דער גדאנקע, אן דער סונא-נאגע אים דייזעס אנלאסטע אין שטיג-דענקמאל צו ערריכטען. דאס אזזט אגס אינגע ווייש. דיא סנאנאגע זאלל מאן אין הוהע לאסטען. מערגען ווייד אינגס אינפאללען, דאס דייזעס שטיג-דענקמאל אזזאר דאס פאָרטערע דעס רוסישען קאיזערס פאָרשטעללען זאלל. עס ווערדע אין רוסלאנד קיין יודע וואגען, הייזענען אייך נור אינע אינגעגנונג צו ערריכטען. דא מאן אזזט אם בעגיזענע „טריע" אלס הייבעלייא אונד אינטריע בעגיכטען קאנגטע. נון דארף אבער נאמענטלך אין אינער סינאגאגע קיין שטאנד-בילד עקסיסטיגען: דאבען דיא יודען אין דענקמאל ערריכטען וואללען, זא ווערע הייפיר אין נגאיגנגעטער פינקט אין" דער שטאדט בערזאן צו בעשטיממען, „א דאס דענקמאל פאָן יעדעס גע-ווענען ווערדען קאנגטע. אין דער סינאגאגע בלייבט דאס דענקמאל פערשטעקט. אבגעזעהן אלזא, דאס דייזער פלאן ניכט-יידיש אזזט. ענטשייכט דער-זעלבע אייך דעס אינגעטלבען ציעקע ניכט!

„(גלייכזייטיג שיא אינד קיריבע-פייערלבכייט), אלס דער קאנג פראגין אזזע אין גאדאללא פאָן דעס ווענען דען רוסישען אלזער אין פערבטען מאָרד-פערזוכע ערהאָבר, וואר ער זא ערשטטערט, דאס ער ניר דיא צייא אייטע דער-פאָרבריגען קאנגטע: „שאן ווערע!" — אין דער אינגגבנג ווענער מאעסטעט ווערדען דייזע צייא אייטע אין פאָללגעדער ווייזע גערטטע: אונד מאנאך אזזט אנטטייטע אונד דער פייזונג-סטען מאָנאַרכען אין אייאפאָס. ווענמאר לייבטע דיא פייהיילבען אונד קאנטטיטציאנגללען אינרטטע-גען זא אלס ער; נעמאנד האבט דען אבזאלוטטמס אונד דיא קונבטונג דעס פאָלקעס אין הארערעס גראדע אלס עבען ווענ מאעסטעט קאנג פאָנען אזזע. ווענ אלזא גענען אינען זאלבען אבזאלוטען מאָנאַרכען, דיא דער רוסישע קאיזער עס נאָך אזזט. אין מערד-פערזוך פראבט ווערד. אללין קיין פייגר דער האבט בעטרעללך — אללין קיין פייגר דער פאָלקס-פייהיט ווערד הערבייבר ערשטיגען. דאס פאָלל וויל אינמאל דיא הייליגע רגעגטשאפט אבשטטעלן, נור פערשטעהט דאס פאָלל ניכט, דאס דורך דיא ערמאָרדונג אינגס מאָנאַרכען נאָך גיג דיא פייהיט ערגיגען. „אך ווערע פערלייע לענגט דא ניכט אין דער פערזאן דעס מאָנאַרכען, זאנדערן אם דאס גאנצען ריעגיר גנס-זיסטעס. ווערד אלזא דער אינגע מאָנאַרך ערמאָרדעט, זא ווערד זין נאָכ-פאָלגער אייך ניכט אנדערס ווערטשאפטען לאגגען, זאלאגגע ניכט דאס גאנצע ריעגיר גנס-זיסטעס

ווייטיגסטע ווערד צור ערגענן ערגאנגענגונג אן דיא גלייקלבע רעטטונג דעס קאיזערס — דאס אזזט פאָללקאמטען צו בעללגנען. ווענגער ריכטיג שייגט אגס ערדאך דער גדאנקע, אן דער סונאגאגע אין שטיג-דענקמאל צו ערריכטען. דאס אזזט אגס אינגע ווייש. דיא סנאנאגע זאלל מאן אין הוהע לאסטען. מערגען ווערד אינגס אינפאללען, דאס דייזעס שטיג-דענקמאל אזזאר דאס פאָרטערע דעס רוסישען קאיזערס פאָרשטעללען זאלל. עס ווערדע אין רוסלאנד קיין יודע וואגען, הייזענען אייך נור אינע אינגעגנונג צו ערריכטען. דא מאן אזזט אם בעגיזענע „טריע" אלס הייבעלייא אונד אינטריע בעגיכטען קאנגטע. נון דארף אבער נאמענטלך אין אינער סינאגאגע קיין שטאנד-בילד עקסיסטיגען: דאבען דיא יודען אין דענקמאל ערריכטען וואללען, זא ווערע הייפיר אין נגאיגנגעטער פינקט אין" דער שטאדט בערזאן צו בעשטיממען, „א דאס דענקמאל פאָן יעדעס גע-ווענען ווערדען קאנגטע. אין דער סינאגאגע בלייבט דאס דענקמאל פערשטעקט. אבגעזעהן אלזא, דאס דייזער פלאן ניכט-יידיש אזזט. ענטשייכט דער-זעלבע אייך דעס אינגעטלבען ציעקע ניכט!

„(גלייקזייטיג שיא אינד קיריבע-פייערלבכייט), אלס דער קאנג פראגין אזזע אין גאדאללא פאָן דעס ווענען דען רוסישען אלזער אין פערבטען מאָרד-פערזוכע ערהאָבר, וואר ער זא ערשטטערט, דאס ער ניר דיא צייא אייטע דער-פאָרבריגען קאנגטע: „שאן ווערע!" — אין דער אינגגבנג ווענער מאעסטעט ווערדען דייזע צייא אייטע אין פאָללגעדער ווייזע גערטטע: אונד מאנאך אזזט אנטטייטע אונד דער פייזונג-סטען מאָנאַרכען אין אייאפאָס. ווענמאר לייבטע דיא פייהיילבען אונד קאנטטיטציאנגללען אינרטטע-גען זא אלס ער; נעמאנד האבט דען אבזאלוטטמס אונד דיא קונבטונג דעס פאָלקעס אין הארערעס גראדע אלס עבען ווענ מאעסטעט קאנג פאָנען אזזע. ווענ אלזא גענען אינען זאלבען אבזאלוטען מאָנאַרכען, דיא דער רוסישע קאיזער עס נאָך אזזט. אין מערד-פערזוך פראבט ווערד. אללין קיין פייגר דער האבט בעטרעללך — אללין קיין פייגר דער פאָלקס-פייהיט ווערד הערבייבר ערשטיגען. דאס פאָלל וויל אינמאל דיא הייליגע רגעגטשאפט אבשטטעלן, נור פערשטעהט דאס פאָלל ניכט, דאס דורך דיא ערמאָרדונג אינגס מאָנאַרכען נאָך גיג דיא פייהיט ערגיגען. „אך ווערע פערלייע לענגט דא ניכט אין דער פערזאן דעס מאָנאַרכען, זאנדערן אם דאס גאנצען ריעגיר גנס-זיסטעס. ווערד אלזא דער אינגע מאָנאַרך ערמאָרדעט, זא ווערד זין נאָכ-פאָלגער אייך ניכט אנדערס ווערטשאפטען לאגגען, זאלאגגע ניכט דאס גאנצע ריעגיר גנס-זיסטעס

פאָלליעטאָן.

דיא יודען אין רוסלאנד.

(40-טע פאָרטזעטצונג.)

„אלעקסאנדרא! (אנטע פיזמקין ווייטער) גלייבען דא מיר, איך האבע שאן אללעס באיע מיטגעמאכט, איך פערלייסע מיינען יידישען גלייבען, וואר דיעב, וואר שפיאן אונד פערלייסדער, וואר פאָליציא-קאָמיסער, בין אינשפעקטאר גייזאנדרען. האבע פיר בעשטעהונג אללעס שלעכט געפאהן; אבער אלל דאס אינערהייב אינען נור מיט נעלד מאכט אינעס נור אינען ווייס אונד אינע בעשיטצונג — אונד פערשאפפט קיינע אינזערע רוהע, קיין אינזערעס וואהל-בעהאגען. — אללעס אזט טוטמעל! — וואס הענגט אך אפט פיר אין שענדען רוהיגע געוויסענס גענעבען?"

אלעקסאנדרא אונד פאָנדרא זאהען אינען שווענגע אונד מיסטייזנפאָלל אן. זיא גלייבען, פר וואללע דורך דייזע פראמען וואהע עשוואס הערוסשפאָרען. דער דורכדרינגענע פיזמקין מערקט דייזעס מיסטייזן — אונד ער אנטע דאנן ווייטער: „אך יערע, זיא טייזען מיר ניכט. אך אבער וויל עס אינען בעשוואהרען, דאס אך עס ערנסט מיינע, אך האבע בערייטס מיינע פאמיליע פערזאָרגט, האבע דיא הלפטע מיינע בערייטשעפט פערמאגנס אינ-גען פערמאכט — אונד נון וויל אך דיא פערלאסען, אינס אייסלאנד אדער נאר נאך פאלאסטינא ריייזען — אונד ווייד דער יודע זיין: (ווי ווייסען ניכט, אב פיזמקין וואהע גע-האלטען, אבער דאס ווייסען ווייר, דאס הייטע אין יירושלים אין גענייסען פיזמקין עקסיסטירט, דער דיא הערעיאשע ציישונג „תבעלת" הערוסגיבט.) — אלעקסאנדרא! וואללען דיא נאך איממער נחילוסען בלייבען? וויא וויייט וואללען דיא עס דאמיט בריינגען? וואס האבען דיא פאָן דער פערניכטונג, ווענן דיא ניכט שטייהט בעסטעהט שאפפען קאנ-גען? וואס נאָטט געשאפפען האט איזט נוט, נור דיא נוט: לייסטען זונד בלייבט אונד זפהנען בלאס דאס פיזמעטע. — אלעקסאנדרא! איך ווייס, וואהרס דיא נחילוסען וואהרדען; איך קענע אידר פאמיליען-נעהמיזס, דיא האבען דען מאד אידרעס מאנגעס פערשולדעט אונד האבען ווענן גבענגוה-לעי גיבט. אדר מאן אבער אזט אם מאדע איה-דעס ערסטען מאנגעס ניכט שולד: קדרען דיא צייטען?"

עס אזט מערקווירדיג אונד אנדערבאר, דייא אפפ דיא שיקזאלע דער מענשען אין אינאנדער ריייפען, זא דאס מאן דאס צוזאמענטרעפפען דער אינגעלען ווייטיגסטע ניכט מעהר אלס צוזאלל צוגעען אלס דאס בעגעגנטעט ווערע דער פאָרזעהונג בעטראכטען מוס. ווערענד דייזעס בעקקעהרונגס-פעריוזעס דעס הערן פיזמקין דער דייא אלעקסאנדרא ענגגאגירט — ווארדד אן דיא שרייע גע-קלאפפט אונד הערין טראט הערר אבעטס לילענטאל.

ער זאה זיך צוגיעסט אם ציממער אום, ווענט אינען יונגען מאנן — אונד דא ער אינען זאלגען ניכט ערבליקטע, ואנטע ער מיט האסליכער פערבייגונג: „ענטשולדיגען דיא, ווארום הייר ניכט אין יונגער מאנן, נאטטגס דאגעגן? דייזע נאב מיר געטטעגען יונגע קראטע אונד דייזע יונגע ווארנונגס-נומטעע, דאטטס אך אינען בעוזיגע: איך גלייבע דאך, דאס דיא חוזיי-נומטער ריכטיג אזט!"

„דיא חוזיי-נומטער אזט ריכטיג (אנטע אלעקסאנדרא), אבער דער יונגע מאנן ווייד באלד קאָמטען - אינטערדעס-סען אבער וויל אך דיא אינס געבענצטטע פרהען, דיא דיא אינמער נחילוסטען קאנגען." — אלעקסאנדרא ענגגאגירט מיט אינען לילענטאל אינס געבען-צימטער, הינס אינען ווענען — אונד אנטע: „אין דער אבזוינעקהייט דעס הערן דאנעל קאנן אך אינגען הייר אין אינגען ענגיישטע אינ-קונפט ווייטילען, אונד דייזע מיינע אינסקונפט אזט אינע קוצע: דיא זונד הייר אין בעגלייטונג דעס הערן שאָיט דייזאל. אנגען דיא אזט. ער מאנע אָפּפּאָרט הערקאָמטען — אך בין דיינע שווענסטער: לויזיע דייזאל!"

לילענטאל וואר אייך דאס אינסטאָרדענטליכסטע אבערראשונג — אונד וואללטע גלייך אפאטאלען, אונס ווענס פיזמקין דיא פייהיט קונדע פאָן דעס גלייכען אינפפנדען ווייטער שווענסטער צו אבערברינגען — אבער אלעקסאנדרא (ווילכע אינגעטלייך לויזיע דייזאל הייסס) הילט אזזן צוייק אונד אנטע: „אנגען דיא מיינס בייזדע, אך פייע מיך ווהר, אזזן ווייטרע צו ווהרען, אבער אך וויל הייר בלייבען אונד נומטער מעהר נאך מיינע הייסאטה, דיא דער אונגלייכע בעגראבען לייגט, צייקקערטיג."

לילענטאל עראינערט זיך יעטצט אן דא פראָפּעזיהונג דעס „בערטשטייער ראבבי" — אונד פראגט דייזע פייא, אב דיא ניכט אינמאל אוך פאָן אינער דע-מא אלעקסאנדרייטשע שייאס הערפע — אונד ערצעהל-טע אזזר צוגלייך דייזע גאנצע געשיכטע.

„דייזע דעמאָרא מאנטען דיא הייראאטן: — (דייזע אלעקסאנדרא מיט אינגעס בייטטעען לעבעלן) נון, דאמיט דיא ווייסטען, אך קענע דייזע דעמאָרא, אבער דייזע ווייד גיא הייראטען — דיא אזזט נחילוסטען."

„אלזא דאך!" דייזע לילענטאל, דער אבער וויי-טער פאָר אינדערראשונג קיין ווארט הערפאָרבריינגען קאנגטע